

STIFTET 1921

Beretning ved generalforsamlingen den 26. februar 2015 i Felix

I årets løb.

Jeg vil starte med at fortælle om vores arrangementer i årets løb. Vi lagde ud med et indlæg om Harald Blåtands Jelling af museumsinspektør ved Nationalmuseet Anne Pedersen der fortalte om de senere års udgravninger og hvilke konklusioner man kunne drage af dette. Bl. andet har de fundet en meget stor skibssætning. Men hun måtte jo også konstatere, at det var småt med fund fra Jellings storhedstid. En periode der for øvrigt var relativ kort, men vigtig for Danmarks historie.

Dernæst havde vi Hans Ole Hansen til at fortælle om slaget ved Dybbøl i forbindelse med 150 året for slaget. Hans Ole har jo i mange år arbejdet med formidling i området.

Ligesom forrige år havde vi i samarbejde med de to andre lokalhistoriske foreninger arrangeret busture rundt i kommunen i forbindelse med Lejre Kulturdage. Bussen var fuld begge dage. Derfor har vi igen i år lavet to ture.

Vi besøgte Gevninge Kirke hvor Hans Lund Nielsen fortalte om kirkens historie. Han for øvrigt har udgivet en bog om emnet. Hans Lund og hans kone gav kaffe i kirken.

I juni besøgte vi Egholm Slot hvor Ole Falck fortalte om den store våbensamling. Et meget interessant besøg. Ole Falck er god til at fortælle. Det kneb dog med at følge med, da vi var for mange deltagere. Og udstillingen var tæt pakket i det store rum. Datteren på stedet fortalte om slottets historie.

Også i Juni havde Knud Nielsen og Niels Jørgen Bruun en fortælleetur rundt i det gamle Allerslev. Selvom det ikke er ret længe siden de havde samme tur, var der stor tilslutning til turen. Det fortæller noget om, at mange af de nye tilflyttere - men også de indfødte – gerne vil deltage. Måske skulle vi tage idéen op i andre af vores smukke landsbyer.

Vores sommerudflugt gik til Helsingør. Hvor vi så og hørte om det nye søfartsmuseum. Et meget interessant besøg. Museet er bygget under terræn, i en af de nedlagte dokke fra skibsværftet, og vi havde nogle udmærkede guider med til at fortælle om de enkelte afdelinger. Vi spiste vores medbragte mad ved Hammermøllen i Hellebæk, hvor vi også fik en gennemgang af området der har været våbenfabrik og meget andet. Desværre var vandmøllen under reparation, så den var ikke i gang. Vi kørte derefter en meget smuk tur til området ved Tegners museum og skulpturpark i et område der hedder Sibirien. Desværre var vejret ikke med os den dag.

I oktober havde vi Bertil Jacobi fra Roskilde til at fortælle om Roskildes mange klostre og kirker. Der har været ikke så få klostre i Roskilde, der jo også havde meget store jordbesiddelser rundt omkring på Sjælland. Mange af klostrene er desværre revet ned efter reformationen, enkelte er dog tilbage. Kirkerne har bedre overlevet til i dag.

Sidst på året havde vi Finn Rasmussen til at fortælle om Rolf Krake og Gorm den Gamle. Han har studeret meget, og havde mange nye tanker om de to herrers familieforhold. Blandt andet skulle Gorm den Gamle familie være fra Lejre.

Først i januar havde vi et foredrag om de ungarske soldater, der var her i landet i slutningen af 2. verdenskrig, blandt andet her på egnen. Der var op til flere tusinde i hele landet. De havde dog ingen våben, så de var nærmest som krigsfanger med til at bygge og udbedre forsvarsanlæggene ved Vesterhavet. Det var i samarbejde med de 2 andre lokalhistoriske foreninger.

Museet.

Museet er nu lukket, og den af os længe efterlyste forandring er i gang. Desværre kniber det med pengene, så vi er bange for, at det bliver en mindre løsning end den vi har visioner om. Vi mener at der skal tænkes stort, da Skjoldungetiden er så unik, og ikke findes andre steder i Verden. Vikingernes historie er meget oppe i tiden over hele Nordeuropa, og Lejres historie lægger jo op til Vikingetiden.

Lejre kommune har bevilget 3 millioner til udstillingen. En del af de penge bliver brugt til at sikre bygningerne. Hvis ikke der kommer væsentlige bidrag fra fonde bliver det en skrabet løsning. Vi havde jo en nybygning i tankerne, men det er droppet. Så det bliver indenfor de bestående rammer, at museets opbygning bliver. Meget kan selvfølgelig fortælles på lidt plads, og de moderne interaktive idéer bliver taget i brug. Der planlægges efter, at det kan åbne til efteråret. Jeg tror det rækker ud til begyndelsen af næste år.

Lokalarkiverne.

Kommunen har planer om, at skære ned på antallet af arkiver og biblioteker. Årsagen er ifølge politikkerne, at de bruges for lidt, samt at der skal spares 900000 kr. om året på området. Med hensyn til bibliotekerne, er der planer om at lukke Osted og Gevninge bibliotek, og opgradere Lejre Bibliotek. Alternativt kan det tænkes at lave de to biblioteker om til selvbetjening. Vi mener, at af de to forslag er selvbetjeningstanken at foretrække. Men det kan blive et problem, at man ikke kan få service ved brug af biblioteket.

Med hensyn til arkivet i Lejre er det planen at det skal nedlægges, og det skal samles i Hvalsø. Der er mindst 10 frivillige tilknyttet arkivet, og mange af disse vil ikke flytte med til Hvalsø. Det er i allerhøjeste grad de frivillige der giver arkivet status, og uden dem vil meget af arbejdet gå i stå, og de belaster jo ikke budgettet. For øjeblikket er man i gang med registrering af den store mængde materiale der er på arkivet, ligesom der foregår en hel del forskning på arkivet. Derfor vil meget arbejde gå tabt, uden at der vindes noget ved det. De frivillige er i høj grad arkivets ansigt udadtil. Vi har tværtimod foreslået, at man kan samle bibliotek, arkiv og andet kulturelt arbejde på Allerslev gamle skole som et kulturforeningshus.

Nationalpark Skjoldungelandet

Nationalparken er nu næsten en realitet. Der har været en hel del modstand fra lodsejerne., Primært fordi de mente, at det ville gå ud over deres muligheder for at drive landbrug. Det er dog slået fast, at der ikke kan laves regler for dem indenfor området, som ikke også gælder udenfor området. Det ser

nu ud til at der er enighed om tilslutningen til parken, blandt andet fordi det er lovet, at formanden bliver en lodsejer. Indstillingen skal nu sendes til ministeren, der så skal lave den endelige beslutning, så arbejdet kan gå i gang.

Fredningen af alleén og Fredshøj

Fredningsforslaget fra Fredningsnævnet er klaget til Natur – og miljøklagenævnet, der imidlertid på grund af travlhed ikke har behandlet klagen endnu. Sagen kommer for nævnet den 20. maj. Der er 2. høringsfrist til den 6. marts.

Da vi rejste sagen var vi bekymrede for, at grusgravning ville ødelægge miljøet omkring alléen og Glimområdet, der er et vigtigt kulturområde og det eneste område omkring Roskilde der endnu ikke er ødelagt.

Grunden til at Fredshøj kom i spil er, at den ældste af hallerne der er udgravet ligger på gårdens jord, men også for, at denne fredning vil binde fredningen af Gl. Lejre sammen.

Grusgravning

Efter at have lavet en råstofplan frem til 2023 har det vist sig, at der ikke er taget nok jord ind til grusgravning. Derfor er der lavet en ny plan fra regionen der rækker fra 2016 – 2027.

Den har taget mere jord ind i vores område, men hvad værre er, at hidtil har tilladelse til grusgravning og betingelser for efterbehandling ligget i kommunerne. Det er nu overført til regionen.

Vore landsbyer

Vi har nogle meget smukke landsbyer i vores kommune. Heldigvis er det sådan, at beboerne passer godt på de gamle landsbymiljøer. Vi har for nogle år siden slået et slag for, at få lavet bevarende lokalplaner for landsbyerne. Det er gået næsten i stå. De sidste var Kattinge og Vester Såby. Den gamle Hvalsø kommune er stort set færdige med det. Vi mangler meget i vores område. Det er en besværlig og langsommelig proces, at få lavet en lokalplan, så jeg tænker, at det er derfor det er gået i stå. Vi kan risikere, at en ny køber ikke har forståelse for landsbymiljøet, og kommunen kan uden en lokalplan ikke gøre ret meget ved det.

Stier.

Vi har mange stier i vores kommune. Der bliver gjort meget fra kommunen for at få folk ud i naturen. Det har knebet lidt med personale i kommunen til at tage sig af det, men nu skulle det være på plads. Jeg kunne godt tænke mig, at vi i samarbejde med turistforeningen og kommunen fik lavet en overordnet folder over stier, seværdigheder, naturoplevelser, aktiviteter i naturen o. lign. Både til gavn for vores egne borgere, men også for turister der kommer til vores egn. Hvis Nationalparken bliver til noget, skulle der være mulighed for at søge nogle midler til dette.

Til slut tak til bestyrelsen samt vores samarbejdspartnere.

Karl Frandsen